

M E D E D E L I N G E N

van de Stichting

F A M I L I E V I S
V A N Z A A N D Y K

nummer 4, december 1976
 redactie: Jacob Vis JCz
 Dirk Vis
 adres: Lagedijk 120
 Zaandijk-Holland

A A N D E C O N T R I B U E R E N D E
A B O N N E ' S

We wensen onze lezers een gezond en voor-
 spoedig 1977 toe.

Met dit vierde nummer van onze Medede-
 lingen sluiten we de eerste jaargang
 af. In het komende jaar hopen we weer
 vier nummers samen te stellen, hoewel de
 te maken kosten - dat zijn alleen de
 druk- en verzendkosten - een bezwaar gaan
 vormen. We zijn dan ook genoodzaakt de
 tot nog toe geldende minimum-bijdrage van
 15 gld. te verhogen tot 20 gld. en ver-
 zoeken de abonné's dit bedrag te willen
 overmaken op postgiro 3220631 ten name
 van de Stichting Familie Vis van Zaandijk
 te Zaandijk.

N I J V E R D A L E N
G O O R

'Textiel concern Nijverdal nog in ver-
 liezen' - aldus een van de groot opge-
 maakte nieuwsberichten dat ons in de
 loop van dit jaar onder ogen kwam (NRC-
 Handelsblad 29 april 1976).

'Nederlands grootste textielonderneming
 Nijverdal-ten Cate (6500 werknemers),
 die vorig jaar een verlies leed van bij-
 na 29 miljoen gulden, verwacht dit jaar
 verdere verliezen. Pas tegen het eind
 van het jaar wordt weer enige verbetering
 van de bedrijfsresultaten voorzien.'...
 'Zeer slecht is de gang van zaken in het
 nabewerkingsbedrijf Twentse Stoomblekerij
 in Goor.' 'Nijverdal heeft overheidshulp
 moeten vragen voor een ingrijpende reor-
 ganisatie van dit bedrijf ...' 'Naast
 het al vorig jaar overeengekomen garan-
 tie krediet van 7 miljoen, is aangeklopt
 voor een achtergestelde lening van 25
 miljoen, die de onderneming door de sa-
 neringsperiode moet helpen ...'

Bij het kennisnemen van deze berichten zal
 bij de lezers van V I S A S A A N D Y K
 in herinnering zijn gekomen het dramatische
 verhaal van Maartje Vis, weduwe Cornelis
 Kuyper (1803-1854) die eens de leiding van
 deze bedrijven te Goor en Nijverdal onder
 de firmanaam Thomas Ainsworth op zich heeft
 moeten nemen. We weten hoe dat haar niet
 alleen haar vermogen maar ook haar gezond-
 heid heeft gekost - alles nadat de tragi-
 sche dood van haar man in juni 1845 op een
 allerongunstigst moment haar levensgeluk
 reeds had verwoest.

We hebben in onze familiechroniek deze
 gecompliceerde episode uit de Twentse tex-
 tielindustrie trachten te reconstrueren, o.a.
 aan de hand van de vele brieven van de wed.
 Kuyper-Vis, thans berustend in het textiel-
 museum te Enschede.

Eerst na de verschijning van ons boek
 is bij de dames Kuyper te Enkhuizen, achter-
 kleindochters van Maartje Vis, een verzame-
 ling aktes te voorschijn gekomen die be-
 trekking hebben op deze geschiedenis. 't Is
 interessant om uit die stukken te ervaren
 dat de problemen rond deze bedrijven toen
 - in de jaren 1840-1850 - van dezelfde aard
 waren als nu, na meer dan een eeuw van e-
 conomische en technische ontwikkeling.

Het lijkt ons de moeite waard om de be-
 langrijkste van deze bundel stukken hier
 in het kort de revue te laten passeren.

8/13 juni 1837: Voor notaris G. Kluvers te
 Hellendoorn compareert de heer Thomas Ains-
 worth die verklaart schuldig te zijn aan de
 Nederlandsche Handelmaatschappij, vertegen-
 woordigd door de directeuren H.V. van der
 Houven, Willem de Clercq en de secretaris
 Kooij, een som van 56.000 gld. tegen 2¹/₂ %.
 De aflossingen, die moeten beginnen op 1
 januari 1839, klimmen op van 3000 tot 8000
 gld. per jaar, zodat op 1/1 1847 de laatste
 aflossing zal plaatsvinden, alles in 'goede
 Nederlandsche klinkende muntspecie en niet
 in papiergeld of effecten al waren dezelve
 ook op last van het gouvernement gangbaar
 verklaart (!).' Tot zekerheid verbindt de
 schuldenaar hypotheccair 5 bunder land en
 alle daarop staande fabrieksgebouwen der
 spinnerij, sterkerij en weverij met de stoom-
 machines, werktuigen en gereedschappen daar-
 in, kortom het hele établissement 'Nijverdal'.

8 juli 1839: Voor notaris Wolter Jalink te
 Goor compareert de heer Thomas Ainsworth,
 fabrikant, wonende op den huize Eversberg,
 gemeente Wierden, die verklaart schuldig
 te zijn aan de heer Anthony Hendrik Buchler
 te Doesborgh:
 1e 22.100 gld. wegens koop van het aandeel
 van de schuldeiser in de stoomblekerij Goor;

2e 12.900 gld., zijnde een gedeelte der fondsen, 'door de schuldeiser indertijd gefourneerd in de maatschap of associatie.'

In tien jaarlijkse termijnen van 3500 gld. zal deze schuld van totaal 35.000 gld. worden afgelost. De rente bedraagt 5%. Tot zekerheid verleent Ainsworth hypotheek op de Stoomblekerij te Goor c.a. Van deze goederen was A. eigenaar geworden op 10 juni 1839 'voor twee derde gedeelte van deszelfs mede-geassocieerden, de heren Buchler en Edward Ainsworth, 'aan welke (heren) de schuldenaar in dezen die aandelen had afgestaan bij akte, gepasseerd voor de ondergeteekende notaris den tienden juny 1838.' De akte is gepasseerd in een der woonvertrekken in het hoofdgebouw van de blekerij 'thans bewoond door de heer Edward Ainsworth'.

27 november 1844: Voor notaris G. Kluvers te Hellendoorn compareert de heer Cornelis Kuyper, koopman, woonachtig te Zaandijk en verklaart schuldig te zijn aan de Ned.Handel. Mij. de somma van 54.000 gld. à 2½ %, af te lossen in vier jaarlijkse termijnen van elk 13.500 gld, te beginnen 31 december 1845. Rente en aflossingen moeten worden betaald 'in goud en zilver en nooit in biljetten, papiergeld of andere effecten.' Tot zekerheid dient een algemene hypotheek op het établissement 'Nijverdal' c.a. Buitendien nog op een 18-tal kadastrale nummers in de buurtschap Noetsele, waaronder dertien woonhuizen. De eigendom van dit alles blijkt Kuyper te hebben verworven bij akte voor deze notaris d.d. 22 mei 1844. (Dus niet op 1 mei, zoals wij op blz.196 van VIS A S. veronderstelden). De verzekerde som van dit alles zal minstens 56.000 gld. moeten bedragen.

Aan de minuut van deze akte was gehecht een notariële volmacht d.d. 3 juni 1844 voor notaris mr R.J. toe Laer te Amsterdam waarbij de président en directeur van de Ned.Handel Maatschappij hun agent te Nijverdal, Robbert Campbell, machtigen om die Maatschappij te representeren 'bij gelegenheid van de terugbetaling van de na te meldene schuldvordering (d.d. 8 juni 1837, not.Kluvers) ten laste van wijlen de Heer Thomas Ainsworth ... Verder, om zoodanige kapitale somma voor en in naam van de Nederlandsche Handel-maatschappij aan den Heer Kuijper woonende in de gemeente (!) Hellendoorn (!) en koper van de vaste goederen behoord hebbende aan wijlen genoemde heer Thomas Ainsworth te leen te geven ...'

2 mei 1845: Voor notaris mr Maurits Ernest Houck te Deventer compareert de Heer Cornelis Kuyper, fabrikant, voor zich en namens zijn echtgenote (zij machtigde hem 20 april 1845

voor notaris Jacob Dozy te Zaandam). Zij verklaren gezamenlijk en ieder voor het geheel schuldig te zijn aan de heer Anthony Hendrik Büchler, rentenier te Doesborgh, mede tegenwoordig, een som van 20.000 gld tegen 4½ %. Over aflossing of opzegging wordt alleen bepaald dat dit zes maanden tevoren moet worden aangekondigd.

Tot zekerheid dient een speciale hypotheek op vele landerijen, bouw- bos en heidegronden met de opstallen die allen met de kadastrale nummers worden opgesomd, alles gelegen in de Marke Noetsele. Daaronder bevindt zich een aan elkaar gelegen en 'in deszelfs wallen en slooten ingesloten stuk grond van ongeveer twee honderd bunders...'

En dan, wanneer alle schuldbekentenissen en hypotheeken door hem zijn ondertekend, volgt het fatale ongeluk op 20 mei 1845. De nu volgende stukken slaan allen op de rampzalige periode die daarop volgt.

15 juli 1845: Voor notaris Dirk Donker te Zaandijk compareert Mejufvrouw Maartje Vis, weduwe van de Heer Cornelis Kuyper, voor zich en in hoedanigheid van wettige voogdes over Klaas, Jacob en Clasina Maria Kuyper, hare minderjarige kinderen () bij vonnis van de Arrondissements regtbank () te Haarlem (d.d. 10 juli 1845) gemachtigd tot voortzetting van den handel en fabryken van haren overledenen echtgenoot, zijnde aangifte ter bekoming van patent daartoe gedaan bij het Bestuur der gemeente Goor in (of en?) Hellendoorn doch hetwelk nog niet aan haar is afgegeven. Zijnde de comparante van bedrijf koophandelaressen en wonende te Zaandijk, aan den notaris bekend. - Dewelke bij deze verklaarde te constitueren en volmagtig te maken den Heer Joachem van Wijn-gaarden, beheerder, wonende te Nijverdal in de gemeente Hellendoorn, aan wien zij magt geeft om over de établissements de Kettingsterkerij en Weverij te Nijverdal en de Kunstbleekerij te Goor, met alle aankleve van dien voor haar en in haren naam het bewind te voeren en administreren etc.

... gedaan ten woonhuize van comparante in tegenwoordigheid van Hendrik van 't Loo, van beroep dorpsbode en Jan Zoet, winkelier ...

(wordt vervolgd)

E E N I N I T I A T I E F V A N
J. P. V I S

Op een zonnige dag in 1918 mochten twee broertjes Vis uit Westzaan, logé'tjes van kolonel Whitlau (toen commandant van het Groeps-stafkwartier 'Westzaan' en lange tijd bij dokter Vis aldaar ingekwartierd), het feest meemaken van de eerste-steenlegging voor het nieuwe stadhuis van Rotterdam door koningin Wilhelmina. Wat een onvergetelijke dag! Alleen de koningin was een lichte teleurstelling: een gewone mevrouw net als moeder...

Het laatste jaar van Wereldoorlog I was voor Rotterdam belangrijk door de toen aangevangen bouw van het nieuwe stadhuis, de zwaar becritiseerde schepping van prof. Henri Evers die de overwinning had behaald op de meer eigentijdse en origineler ideeën van de grote bouwmeester K.P.C.de Bazel.

Jacob Pieter Vis (1858-1924), de oprichter en eerste directeur van de Koninklijke Nederlandsche Zoutindustrie, is vermoedelijk al in het jaar 1892, toen hem het werken te Zaan dijk onder de naam Zaanlandsche Zoutziederij (Z.Z.Z.) onmogelijk was geworden, naar Rotterdam verhuisd om daar van 1892 tot 1906 onder de firma Kolff & Vis en tenslotte onder die van 'Rotterdamsche Zoutziederij', gevestigd te Kralingscheveer zijn doel na te streven om uiteindelijk Nederland onafhankelijk te maken van de invoer van buitenlands zout. Het jaar 1918 was voor hem uiterst belangrijk. Het is het jaar van de oprichting van de K.N.Z., nadat de Wet tot ontginning van steenzout bij Buurse tot stand was gekomen. Gedurende een kwart eeuw van onafgebroken arbeid, jaren vol tegenslag die hij beantwoordde met voortdurend nieuwe initiatieven, was Rotterdam het centrum van zijn werkzaamheid geweest. In 1920 verhuisde het gezin J.P.Vis - Kouwer naar Arnhem.

J.P.Vis was een enthousiast Rotterdammer geworden en de voorgenomen bouw van het stadhuis inspireerde hem tot een initiatief. De korte historie daarvan is vastgelegd in een aantal stukken die destijds zijn geschonken aan het 'Archief van de Zaanse Ouheidkamer te Zaan dijk', zoals in de bedoeling lag van de Commissie.

Uit deze stukken blijkt dat op 1 maart 1918 door een zestal oud-Zaankanters de volgende brief is gezonden aan Burgemeester en Wethouders van Rotterdam:

'Het is alleszins begrijpelijk, dat wij, vroeger bewoners der Zaanstreek, die zich te Rotterdam metterwoon vestigden, met onverdeelde belangstelling en sympathie de lotgevallen volgen onzer nieuwe woonplaats: de stad, die met haar machtige rivier idealen verwezenlijkt, welke de Zaankanters zich in hun bloeitijd niet hebben durven droomen, toen zij met hun tallooze molens de industrie in nieuwe banen leidden, en met de eigengebouwde schepen de grondstoffen voor hun industrie van over zee aanvoerden en naar het hooge noorden ter vischvangst togen.

'Dezelfde opgewekte levenskracht, rusteloze vlijt, taaie volharding en voortdurende waakzaamheid vinden wij hier; doch hier zoo veel forscher, als de Maas machtiger is dan de Zaan. Beiden, Rotterdam en de Zaanstreek, hebben de gevolgen van de wisseling der tijden ondervonden en beiden hebben daarin een prikkel gevonden tot verhoogde energie, waarvan de bouw hunner havens en fabrieken en de aanleg hunner spoorwegverbindingen het duidelijk sprekende bewijs leveren.

'Al leven en bedrijf!

'Juist daardoor gevoelen wij ons ten volle Burgers van Rotterdam en leven wij mee in haar lief en leed.

'En zoo zien ook wij met rechtmatigen trots den bouw van het nieuwe Stadhuis vorderen; dien bouw, die als een symbool is van het onwankelbaar geloof in de toekomst onzer stad en van den vasten wil om, hoe ook de ongunst der tijden moge drukken, den bloei te bestendigen.

'Is het te verwonderen, dat daarbij de wensch levendig wordt een bewijs te geven van onze welgemeende en hartelijke belangstelling aan de stad, in wier welvaart wij deelen.

'Tot dit doel vormden de ondergeteekenden zich tot een comité om hen, die gevoelden als zij, in de gelegenheid te stellen van hun belangstelling blijk te geven. Echter slechts weinigen verplaatsten hun woonzetel van de Zaan naar Rotterdam, waardoor vanzelf dit bewijs van belangstelling binnen bescheiden grenzen blijft; de beweegredenen evenwel mogen aan de waarde der schenking tegemoetkomen.

'In overleg met den Bouwmeester ver-

oorloven wij ons, mede uit naam van alle hieronder genoemden, U een schouw aan te bieden voor de Trouwzaal beneden, welke schouw wij ons voorstellen uitgevoerd te zullen worden in Delftsche tegels, waarin enkele emblemata, betrekking hebbende op Rotterdam en de Zaanstreek.

'Zeer aangenaam zal het ons zijn van U te mogen vernemen, dat U deze, onze schenking, wel wilt aanvaarden, in afwachting van welk bericht wij met onveranderlijke gevoelens van Hoogachting verblijven

Uw dw.

Dr. G. Brat.	J. P. Vis
G.K.Avis.	J.N.De Jong
G.Pekelharing.	D. Wijdom

Deelnemers:

Mevr. G.Zeelt-Endt.	J.G.Snuif.
Mej. Ca.Veen.	C.Kelder.
Mej. C.S.Oldeman.	A.P.Aafjes.
Mej. A.Kouwer.	A.M.Nieuwland.
Mej. M.K.Vis.	S.Ernst.
Mej. G.D.Vis.	J.Pet.
Fam. de Goede.	P.de Vries Dz.
Mej. A.van de Stadt.	W.J.Venlet.
J.T.Siebie.	Herm.T.van Oort.
H.de Vries Cz.	K.Hulst.
	W.Brugman.

In antwoord op dit adres werd, onder dagtekening 12/13 maart, door het comité de volgende brief ontvangen:

'Naar aanleiding van het schrijven van den 1sten Maart j.l., waarbij door U met andere vroegere bewoners van de Zaanstreek ten behoeve van den nieuwen Raadhuisbouw wordt aangeboden een schouw voor de Trouwzaal beneden, uit te voeren in Delftsche tegels, hebben wij aan den Gemeenteraad het voorstel gedaan, waarvan wij een afdruk hiernevens voegen en waarmede die Vergadering zich in zijne zitting van den 7den Maart j.l. volgaarne heeft verenigd.

'Het is ons aangenaam U voor deze sympathieke aanbieding, waarvan door ons College met waardeering is kennis genomen, ook namens den Gemeenteraad dank te betuigen, eene dankbetuiging, waarvan Gij, naar wij ons vleien, ook aan de overige schenkers mededeeling zult willen doen.

Burgemeester en Wethouders van
Rotterdam

De secretaris: De Burgemeester:
Heynsius, Zimmerman,

J.P.VIS
(1858-1924)

Het in dit schrijven bedoelde voorstel luidde als volgt:

Rotterdam, 5 maart 1918.

Aan den Gemeenteraad,

'Van een aantal burgers onzer stad, eerder bewoners van de Zaanstreek, ontvingen wij het navolgende schrijven:

(volgt de inhoud van het evengenoemde adres)

'Wij maken van deze van zoo warme liefde voor onze stad getuigende aanbieding met groote waardeering melding en geven U in overweging ons te machtigen ook namens Uwe Vergadering aan de gevers te berichten, dat hun geschenk, hetwelk de herinnering aan het energieke bedrijfsleven ¹⁾ samenknoot aan de gevoelens, die zij als burgers van Rotterdam koesteren, met groote erkentelijkheid door de Gemeente wordt aanvaard.

Burgemeester en Wethouders
van Rotterdam.

1) Hier zijn vermoedelijk weggevallen de woorden v a n d e Z a a n s t r e e k

'Het is ons een bijzondere voldoening' - aldus schrijft J.P.Vis op 30 maart aan zijn mede-commissieleden - 'uit een en ander te mogen besluiten, dat de bedoeling, die bij onze bescheiden schenking voorzat, weerklank heeft gevonden.'

De pers heeft destijds uitvoerig aandacht aan deze schenking besteed.

Nieuwsgierig of er van de schouw, door de Zaanse Rotterdammers in 1918 geschonken, nog iets zou zijn overgebleven, liepen we onlangs het gastvrije stadhuis van Rotterdam binnen. De portier bracht ons naar de trouwzaal, onmiddellijk links van de ingang. In daar verhief zich inderdaad aan het andere einde van deze langwerpige zaal de schouw, van onderop reikend tot boven aan het plafond in een stijl die totaal verschilt van het archaïserend karakter dat dit gebouw overigens tot in onderdelen vertoont. Dit was inderdaad een zeer moderne geglazuurde betegeling uit de jaren 1918-1920. Een nog steeds gaaf geheel dat, naar men ons vertelde, evenals het hele gebouw onder de monumenten-bescherming valt. De Ambtenaar van de Burgerlijke Stand die wij daar mochten ontmoeten en die ter plaatse vele huwelijken heeft gesloten en nog zal sluiten, was verheugd dat wij hem de geschiedenis van deze schouw, waar niets meer van bekend was, konden meedelen.

Eén ding is jammer. De 'enkele emblemen, betrekking hebbende op Rotterdam en de Zaanstreek', waar in het adres van aanbidding over wordt gesproken, zijn niet anders dan drie vrij onnozele tegeltjes met de wapens van Rotterdam, Zaandam en de banne Westzanen; inplaats van het geheel te verfraaiën doen zij er veeleer afbreuk aan. Het is J.P.Vis waarschijnlijk ontgaan dat de Zaanse wapens en het Rotterdamse gemeentewapen overeenkomst vertonen: de vier leeuwen, die mogelijk nog van dezelfde oorsprong zijn (Beaumont-Henegouwen). Hij zou er stellig het symbool van overeenkomst in strijdvaardigheid tussen de Zaanstreek en Rotterdam in hebben herkend!

LUCAS VIS (1947)
LEIDER VAN BALLETORKEST

Amsterdam, 31 aug. - Het Nederlands Balletorkest dat vele jaren gewerkt heeft onder leiding van de muzikale directeuren van het Nationale Ballet en het Nederlands Dans-theater, heeft een eigen artistiek leider en dirigent benoemd. Op 1 september zal dirigent en componist Lucas Vis in deze functie zijn werk beginnen.

De in 1947 geboren Lucas Frans Jurjen Vis studeerde aan het conservatorium in Amsterdam onder meer directie bij Jaap Spaanderman. Op 20-jarige leeftijd volgde hij een dirigentencursus in Salzburg onder leiding van Bruno Maderna, en was daarna als diens assistent werkzaam. Hij vervolgde Maderna als dirigent van zijn opera 'Satyricon' bij de Nederlandse Operastichting en bij de Scala in Milaan.

Vis dirigeerde behalve in Nederland veelvuldig in Frankrijk en Duitsland. Zijn prestaties als componist werden in juni 1971, tijdens een verblijf in Tanglewood (VS) beloond met de Koussevitsky-prijs. (ANP)

(NRC Handelsblad 31 aug.1976)

NOORD-HOLLANDSE MARGARINEFABRIEK
ZAANDIJK

Op blz.7 in nr. 1 van deze Mededelingen namen wij een bericht over uit de pers waaraan wij nu het volgende toevoegen (De Typhoon, 11 oktober 1976):

Zaandijk/Wormerveer - Kon.Wessanen N.V. gaat het volledige aandelenpakket van de te Zaandijk gevestigde Noordhollandse Margarinefabriek B.V. (Nomafa) overnemen. Ook de andere 2 vennootschappen die tot deze onderneming behoren - Nomafa Grondstoffen B.V. en Fricola B.V. - gaan over naar het Wormerveerse concern. Bij Nomafa werkt ongeveer 140 man. Hun is gistermiddag meegedeeld, dat de overneming geen nadelige gevolgen voor de werkgelegenheid zal hebben. Vakorganisaties, SER-fusiecommissies en ondernemingsraden zijn ingelicht.

Zoals bekend bestond er sinds vorig jaar april een samenwerkingsvorm tussen Nomafa en Wessanen, een joint-venture onder de naam Frivesco. Hierin namen beide ondernemingen voor 50 procent deel. Het accent hierbij lag vooral op onderzoek en verkoop van speciale vetten.

Nomafa kon door deze samenwerking een grotere spreiding van de mogelijkheden krijgen, waardoor de kwetsbaarheid van het tot dan sterk gespecialiseerde bedrijf werd verkleind. Een van de directe gevolgen was een forse uitbreiding van de fabriekscapaciteit, die begin dit jaar gereed kwam.

Voor Wessanen betekende het deelnemen in Frivesco een behoud van de greep op de markt. Hierbij was de inbreng door Wessanen van de fractioneringsmogelijkheden (waarmee eerder Wessanens oliëfabriek De Tijd was gestopt) van belang, evenals de kennis en ervaring op het terrein van cacao- en vervangende vetten.

Aangezien zowel Wessanen als Nomafa de wens hebben hun posities op de markt van veredelde oliën en vetten verder uit te breiden gaf de huidige vorm van samenwerking aanleiding tot een steeds groter wordende wederzijdse afhankelijkheid, die door beiden als onbevredigend werd ervaren. Een mogelijke toekomstige verbreking van de samenwerking zou bovendien volgens de mededeling aan het personeel, ernstige gevaren voor beide ondernemingen kunnen inhouden. In verband hiermee ontstond de wens op korte termijn tot een totale eenheid te komen. Zowel Wessanen als Nomafa - beide als gezonde bedrijven bestempeld - vertonen in hun activiteiten geen over-

lappingsen. Derhalve is het personeel meegedeeld, dat er geen ingrijpende reorganisaties verwacht behoeven te worden, terwijl het aantal arbeidsplaatsen 'tenminste gehandhaafd' zal blijven.

Binnen het kader van de overneming zal worden gestreefd naar geleidelijke overgang naar de arbeidsvoorwaarden van Wessanen. Het Nomafa-personeel is te verstaan gegeven, dat het huidige inkomen tenminste wordt gehandhaafd.

Nomafa is in 1884 ontstaan door de oprichting van zuivelhandel G.Vis. Deze naam werd in 1903 veranderd in zuivelfabriek 'De Kroon' waaruit in 1930 Nomafa ontstond. Tot 1936 hield Nomafa zich uitsluitend bezig met de fabricage van margarine en bakkersvetten uit gekochte geraffineerde oliën en vetten. Toen in 1936 een eigen raffinaderij in gebruik werd genomen veranderde dat.

De Noordhollandse Margarinefabriek beschikt aan de Lagedijk over ongeveer 15.000 m² grond. Met de uitbreiding van vorig jaar is de capaciteit in de sector veredeling van vetten en oliën verdubbeld. De resultaten van Nomafa waren in het afgelopen boekjaar goed, aldus een woordvoerder van het bedrijf.

DIRK VIS
(1804 - 1884)

Hiernaast reproduceren wij het portret van Dirk Vis, burgemeester van Zaandijk, lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland etc.

Op blz 203 van V I S A S A A N - D Y K namen wij een ander portret op, uit zijn jeugdijaren: een anonieme pastel, thans in het bezit van de familie Ter Haar. Wij gaven daaraan de voorkeur hoewel de pastel beschadigd is geweest en daarna waarschijnlijk nogal willekeurig bijgewerkt. Een in het familie-archief Vis bewaarde foto was immers maar een fragment en bovendien heel erg beschadigd.

Door de vriendelijkheid van de heer J.van Venetiën te Santpoort kunnen we nu kennismaken met deze foto uit bezit van de Kennemer Oudheidkamer te Beverwijk, waar achterop slechts vermeld staat: 'Opa Vis, Zaans koopman'. Deze foto stelt onmiskenbaar Dirk Vis voor omdat hij overeenstemt met ons beschadigd fragment. Dirk Vis woonde sinds 1867 te Beverwijk. Deze foto dateert uit omstreeks 1880.

CORRECTIES EN AANVULLINGEN

In het vorige nr. van de Mededelingen is op blz. 20 een tikfout geslopen. Bij het portret van mevrouw A.E.Peters-Vis staat vermeld dat dit dateert uit de dagen van het 65-jarig huwelijk in 1964. Dit moet natuurlijk zijn 25-jarig huwelijk.

Hieronder laten we weer enige aanwijzingen volgen met betrekking tot de inhoud van V I S A S A A N D Y K die we te danken hebben aan de heer Simon Honig:

blz. 50 in het schema van de huwelijken Vis-Baes in de 17e en 18e eeuw.

Claes Pietersz. Baes, wiens geboorte wij veronderstelden ± 1620, is volgens een blad met bijbelaantekeningen dat zich bevindt in de Zaanl.Oudheidk.Verzameling, geboren in 1618, 'drie dagen voor Vrouwendag', en overleden 18 maart 1686. ('Vrouwendag' is een populaire benaming voor Maria Lichtmis, 2 feburari).

blz. 55, 2e kolom

Jan Rogaer, med. dr.: inderdaad was onze veronderstelling juist dat het huwelijk met Antje van Breen niet zijn eerste huwelijk is geweest. Zij was al zijn 3e vrouw. Rogaer is in het geheel vier maal getrouwd geweest:

1e ondertr. Amsterdam 19 maart 1745 Poulina van der Hart
2e Westzaandam 23 juli 1758 Grietje Dirks Dekker, wed.
3e 8 (21) sept.1769 Antje van Breen wed.Meyn, st.1781
4e Westzaandam 12 jan. 1783 Dieuwertje Stokvis, wed.

Uit het 1e huwelijk is 25 dec. 1746 een zoon Jan gedoopt die 8 aug.1773 tr.Neeltje van Sante waaruit weer een zoon en vermoedelijk een dochter die tr.D.Leur.

Als we goed hebben geteld is dus Lysbeth Gerrits Vis (1723-1760) één uit een schakel van 9 personen die onderling met elkaar in een of andere combinatie gehuwd zijn geweest!

Aanvullingen op de genealogische Staat van Jacob Vis en zijn nageslacht:

- CIVabbdc Willem Albert Letschert trouwt te Mijdrecht 28 oktober 1976 Ellen Elizabeth van Beek.
- CIVdgab Drs Pieter Marius Donker: huwelijk met Drs M.J.Tiemersma ontbonden bij uispr.Arr.Rb.Utrecht d.d. 30 augustus 1976l hij tr. 2e op 19 oktober 1976 te 's-Gravenhage Gerarda Theodora Becker Hof, geb. 's-Gravenhage 31 dec. 1949, dr. van Eduard en Adriana Maria Paans. Drs.Martha Jacoba Tiemersma tr. 22 okt. 1976 met Ir Jacobus de Graaf (Huis ter Heide).
- CIVdgac Nelly Hilda Donker trouwt 8 juni 1976 te Amsterdam met Franciscus Bertha Maria Bus, geb. te Amsterdam 10 juni 1947, zn. van Jacobus Antonius en Theodora Gerarda Emmelkamp (Amsterdam).
- CIXba Elisa Vis-Heinen is overleden op 6 februari 1976 te Amersfoort. De teraardebestelling heeft op 11 februari 1976 plaatsgehad op de Algemene Begraafplaats te Zeist.
